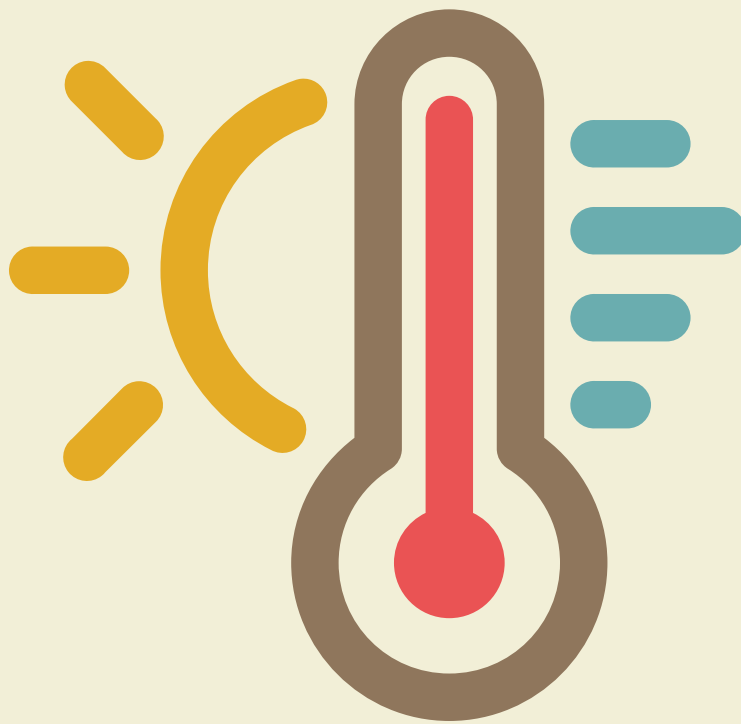

VI-SKOGEN

En rapport
om klimatet i
svensk media

Varmare klimat – iskall nyhet?

2020

Aldrig någonsin har det skrivits så mycket om klimatet

Nu har det hänt – under 2019 var klimatet den största frågan i svensk media, alla kategorier. Under året nästan fördubblades rapporteringen jämfört med 2018, till över 150 000 artiklar.

Men förändringar kan ske snabbt. I skrivande stund befinner vi oss mitt i den globala coronakrisen. En kris som har drabbat människor över hela världen och som nu dominerar våra medier. Över 360 000 artiklar eller inslag om corona har publicerats fram till mitten av april i svensk media. Det vill säga mer än dubbelt så många artiklar som skrevs om toppämnet klimatet under hela 2019.

Hur året utvecklas och hur krisen kommer att påverka klimatet och den fortsatta rapporteringen om klimatet, får vi återkomma till i nästa års rapport. Vi vill dock flagga reda nu för att inte glömma klimatet i coronadebatten!

I Sverige var det sommaren 2018 som fick klimatförändringarna att bli verklighet för många. När människor själva upplever förändringar i klimatet kommer frågan också närmare. 2018 års rekordvarma sommar med torka och bränder gjorde att klimatfrågan seglade upp som en av de viktigaste valfrågorna 2018. Något som lade grunden för det ökade intresset 2019.

Klimatförändringar diskuterades länge i Sverige som något som kanske skulle ske i framtiden. Det var skälet till att Vi-skogen för sex år sedan bestämde sig för att undersöka hur frågan skildrades i svensk press, och få fler att se att mer behöver göras.

Nu har något hänt i medierapporteringen – och det med besked. Aldrig någonsin har det skrivits så mycket om klimatet som under 2019. Men är det tillräckligt och hur ser fokus på lösningar ut? Begreppet naturbaserade lösningar omnämns 94 gånger under 2019.

Inte särskilt många gånger under ett helt år. Men å andra sidan en rejäl ökning från fyra artiklar 2018. Och när ska rapporteringen om de som drabbas hårdast av klimatförändringarna komma ikapp?

Vi-skogen arbetar i länder där klimatförändringarna varit en bister verklighet under många år. Där bönder kämpar för att hitta sätt att få grödor att växa under alltmer extrema och oförutsägbara förutsättningar, med torka och skyfall. Vi-skogen arbetar med att utbilda småskaliga bönder i hållbara jordbruksmetoder och trädplantering – ett sätt att skapa motståndskraft i samhällen och hjälpa människor att minska fattigdom trots utmaningarna.

På sidan sex i rapporten pratar Anna Roosvall, professor i Medie- och kommunikationsvetenskap på Stockholms Universitet, om klimat(o)rättvisa. Hur de redan mest utsatta är de som drabbas hårdast av klimatförändringar och samtidigt är de människor media tenderar att rapportera minst om.

Under 2019 gjorde de svenska mediehusen stora satsningar på klimatredaktioner och klimatreportrar. Vi ser nu därför hoppfullt på att klimaträttvisan ska ta större plats i medierapporteringen framöver! ●

”När människor själva upplever förändringar i klimatet kommer frågan också närmare.”

Eva Åberg, verksamhetschef Vi-skogen

Varmare klimat – stekhet nyhet?

I förra årets rapport skrev vi att klimatet var en hetare nyhet än någonsin. Under 2019 nästan fördubblades rapporteringen jämfört med 2018. En dramatisk ökning och klimatet är därmed årets överlägset största nyhetsämne i svensk media. Så om inte stekhet, i alla fall het.

Publiciteten kring klimatet är intensiv och konstant över året, med totalt över 150 000 artiklar. Orsakerna är flera. Den ökade medvetenheten i samhället hos såväl privatpersoner som företag och politiker, skapar en större efterfrågan hos mediekonsumenter att läsa om frågan.

När människor själva upplever förändringar i klimatet kommer frågan också närmare. 2018 års rekordvarma sommar med bränder och torka gjorde att klimatet seglade upp som en av de viktigaste valfrågorna 2018. Detta lade grunden för det ökade intresset 2019.

Mediehusen har också gjort satsningar på klimatredaktioner och klimatreportrar under året. Naturligtvis har även klimataktivisten Greta Thunberg bidragit till klimatfrågans mediala genomslag.

På andra plats, med mindre än hälften så många artiklar, återfinns publiciteten om Brexit. Brexit slår i sin tur EU-vallet med drygt 10 000 artiklar. ●

Jämförelse totala klimatrapporteringen 2014-2019

År	Antal artiklar	Trend
2014	41 875	-
2015	53 852	29%
2016	52 426	-3%
2017	61 121	17%
2018	84 647	38%
2019	145 824	72%

År	Antal artiklar och inslag (ink. etermedia)
2019	152 326

Greta-effekten

2019 är alltså året då klimatet till slut ligger i topp i den svenska medierapporteringen. En av förklaringarna stavas Greta Thunberg.

Greta Thunbergs skolstrejker, som började utanför svenska riksdagshuset 2018, sprids till allt fler länder med rörelsen "Fridays for future". Klimaturnén, där hon besöker flera europeiska länder för att protestera mot bristen av politiskt engagemang i klimatkrisen, genererar de största klimatdemonstrationer världen hittills sett. Över fyra miljoner människor världen över uppskattas till exempel ha deltagit i strejkerna 20 september 2019.

Fridays for future kräver bland annat att länderna ska agera i linje med Parisavtalet och IPCC-rapporten. Att tydliga tidsplaner ska utarbetas i varje land och av EU för att säkra att klimatmålen uppfylls.

Den 14 augusti 2019 seglar Greta Thunberg till USA för att hålla ett historiskt tal den 23 september på FN:s klimatmöte i New York. Efteråt ekar "How dare you" i klimatmanifestationer runt om i världen.

Greta Thunberg blir under 2019 en av de mest inflytelserika svenskarna någonsin och i december utses hon av ansedda tidskriften Time Magazine till Årets Person.

FN:S KLIMATKONFERENS, COP 25

Resultatet av klimatmötet, som hölls i Madrid, blev en besvikelse då länderna inte kunde enas om utsläppshandel. Däremot kom man överens om att klimatlöften ska skäras löpande i stället för att bara förnyas.

KLIMATFÖRÄNDRINGARNAS EFFEKTER FORTSATT ALLVARLIGA

Juli 2019 blir den varmaste månaden någonsin ur ett globalt perspektiv och flera hundra mark- och skogsbränder rasar på Grönland, i Sibirien och i Alaska samtidigt som ismältningen når nya rekordnivåer. En månad senare sätter skogsbränderna i Amazonas ett nytt, dystert rekord, följt av Australien som drabbas av mycket omfattande skogsbränder i slutet av året. ●

De största nyhetshändelserna under 2019

Placering	Nyhetshändelse	Antal artiklar/inslag
1	Klimatfrågan	152 326
2	Brexit	70 569
3	EU-valet	58 935
4	Flyktingfrågan	54 586
5	Gängvåld	53 364
6	Nobelpriset	39 956
7	Melodifestivalen	38 512
8	Januariöverenskommelsen	38 372
9	Syrienkonflikten	23 770
10	Fotbolls-VM	23 389
11	Penningtvätt i bankerna	21 401
12	Metoo	20 689
13	Eurovision Song Contest	15 017
14	Integrationsfrågan	12 742
15	Riksrätt i USA	7 249
16	SAS-strejk	6 092
17	Branden i Notre-Dame	4 525
18	Rysslandsutredningen	4 444
19	Vinter-OS 2026-ansökan	4 143
20	Dödsskjutningarna i El Paso och Dayton	3 467

Expressen 2019-12-25

Cyklonen Idai och skogsbränderna i Australien

Under våren 2019 drar cyklonen Idai fram över södra Afrika och under slutet av året och början av 2020 härjas Australien av extrem torka och bränder. Två klimatkatastrofer i två olika delar av världen.

Isvenska medier skrivs knappt 2 000 artiklar om cyklonen Idai under våren 2019. Rapporteringen om skogsbränderna i Australien uppgår till drygt 9 500 artiklar från september 2019 till mars 2020. Över 5 000 artiklar skrivs i januari 2020.

Cyklonen Idai påverkar nästan två miljoner människor och cirka 700 personer omkommer. I Moçambique rapporteras att 500 000 hektar areal för grödor förstörts. Samtidigt som människor sörjer sina döda och bygger upp sina hem, försöker de komma igång med de förstörda jordbruken, för att inte svälta resten av året. Vattnet har sköljt bort allt.

Medier rapporterar om höga dödstal och om lång väntan på hjälp. Enskilda berättelser publiceras och FN vädjar om stöd. Begrepp som ”katastrof”, men även ”klimatkatastrof”

återkommer. Sjukdomar och lidande i katastrofens spår står i fokus. Det rapporteras också om hur klimatförändringar leder till nya slags flyktingar. Över 100 000 människor befinner sig i läger efter Idai.

I Australien omkommer 33 människor i bränderna och uppemot 2 500 hem förstörs. Därtill beräknas en halv miljard djur avlida. Över 12,6 miljoner hektar slukas av elden.

Medier rapporterar om att bränderna börjar ovanligt tidigt och att de är rekordmånga till antal. Dödsfall rapporteras och enskilda berättelser publiceras om människor som drabbats. Fokus också på hur många som jobbar med bränderna och att brandröken är farlig. Att koalorna hotas ger stora rubriker och klimatprotester äger rum på många håll runt om i världen.

Anna Roosvall, professor i Medie- och kommunikationsvetenskap på Stockholms Universitet, pratar på nästa sida om klimat(o)rättvisa. Om hur de redan mest utsatta drabbas hårdast av klimatförändringarna – och samtidigt är de människor som media tenderar att rapportera minst om. ●

IN- & UTRIKES 15
VF ONSDAG 27 MARS 2019

MOÇAMBIQUE. FN-chefen António Guterres kopplar katastrofen till klimattförändringarna

Cyklonen Idais påverkan

MOÇAMBIQUE
Antal döda: 447
Antal skadade: 1 500
Byggnader som skadats eller förstörts: 23 500
Areal med skadade grödor: 500 000 hektar
ZIMBABWE
Antal döda: 259
Antal skadade: 200
Antal husbäll som tvungits lämna sina husbällar: 16 000
MALAWI
Antal döda: 60
Antal skadade: 672
Antal husbäll som tvungits lämna sina husbällar: 15 326
Källa: Reuters

En ung pojke i ett träd väntar på att bli räddad i den översvämmade, cyklonrabade staden Beira i Moçambique.

FN: Cyklonen Idai kan vara ett larm om klimatet

VF
2019-03-27

12 ONSDAG 1 JANUARI 2020
Redaktion: Peter Korp 031 62 44 25 | E-post: utlandsgigan
Australien

Brandmän försöker skydda bostäder i förorten Chumhavesen i New South Wales. Skogsbränderna i landets mest folkrika delstater, Victoria och New South Wales, har lett till dramatiska situationer för de boende på flera håll.

Tusentals invånare flyr till stränderna

plått, så vill de flytta till ett område som är varmt och sa skyddad bakom dem.
Jeffery säger att han - trots att han är rädd - och flera andra har försett honom och strax innan frösten nådde önskar inte längre flytta till en annan plats.
- Det brände upp minns den skidde, och...
rande för ölkern att återvända till hantens pensionat.
- Jag hoppas att det är kvar, och så det inte blir så här vi i alla fall överlevt säger han.
- Men faktum är inte över. Även om brandförstörningen är så stor som det fortfarande glädsande flugor som han tänkte att som länge inte brände. Men det är inte överlåtande, det inte att bara vänta.

Göteborgs-Posten
2020-01-01

Intervju

Anna Roosvall, professor i Medie- och kommunikationsvetenskap på Stockholms Universitet

Vad betyder klimaträttvisa?

– När vi ser på klimatförändringar som en rättvisefråga, innebär det att vi ser på dem som en fråga om mänskliga rättigheter, ansvar och global jämlikhet. Klimatförändringar är globala, de drabbar hela världen, men de drabbar olika delar av världen på olika sätt och olika hårt.

– De som drabbas hårdast är ofta de som har bidragit minst till förorenande utsläpp, samtidigt som de har sämst möjligheter att göra något åt saken. Däri ligger orättvisan. Den gäller för olika länder i världen och olika grupper.

– Klimaträttvisa handlar om flera saker. De som drabbas hårdast har ofta inte bara sämst ekonomiska möjligheter att tackla problemen, de är ofta även marginaliserade kulturellt och politiskt. Det gäller till exempel minoritetsgrupper och urfolk som ofta saknar erkännande av status och inte har ordentlig politisk representation.

Varför ser det ut som det gör när man jämför hur olika klimatkatastrofer skildras?

– Det är svårt att göra direkta jämförelser mellan olika typer av katastrofer i olika delar av världen. Många faktorer skiljer sig åt. Vissa delar av världen tenderar generellt sett att bara förekomma i utrikesnyheter när katastrofer inträffar. Det gäller särskilt vissa delar av Asien, Sydamerika och Afrika.

– Katastrofjournalistiken varierar sedan beroende på om det finns fasta korrespondenter på plats, och hur många, vilket i sin tur kan ha att göra med ekonomiska intressen och idéer om kulturell närhet.

– Det finns också konventioner för hur det rapporteras från olika delar av världen. Att till exempel mer politiska perspektiv lyfts fram i bevakning av det som brukar kallas västvärlden, medan vi kan möta mer exotiserande perspektiv i skildringar från till exempel Afrika. Många försöker arbeta emot dessa konventioner, men i viss mån lever de kvar. Detsamma gäller fenomenet att göra det mesta – även människor – till siffror i viss katastrofreportering.

Vad säger din forskning?

– Min forskning visar att nyhetsmedier inte bara är mer intresserade av vissa geo-politiska områden än av andra, utan också att så kallad "domesticering" tillämpas i klimatbevakningen. Det innebär exempelvis att svenska beskrivningar av den

Foto: Svante Emanuelli

internationella klimatpolitiken tenderar att lyfta fram svenska initiativ och personer.

– Att traditionella medier i allmänhet har svårt att integrera transnationella perspektiv ställer till problem. Dels eftersom klimatet är transnationellt, dels eftersom många etniska och sociala grupper som drabbas särskilt hårt också är det. Rättvisan behöver kunna nå bortom nationsgränser, eftersom orättvisan gör det, och medierna behöver kunna fånga detta.

– Det finns också en "ni först"-princip i politiken. Att ett land kräver att andra länder ska agera innan de själva går vidare med sitt klimatarbete, vilket fördröjer vitala åtgärder. Klimaträttvisa handlar mycket om ansvar och eftersom traditionella medier har till uppgift att hålla politiska ledare ansvariga, spelar de en oerhört viktig roll utifrån ett rättviseperspektiv. Vissa axlar denna roll, vissa gör det inte. ●

Strömstads tidning ökar sin bevakning mest

Nytt för 2019 års rapport är att etermedia inkluderas i underlaget och det är Sveriges Radios nyheter som toppar listan. Förutsättningarna för de olika medietyperna och källorna skiljer sig dock åt och man ska vara försiktig med att stirra sig blind på antalet artiklar/inslag i en lista. Kanske är utvecklingen per källa det mest intressanta att följa. Här utmärker sig Strömstads Tidning som den tidning som ökat sin bevakning mest.

När etermedia inkluderas toppar alltså Sveriges Radios nyheter listan 2019, mätt i antal inslag/artiklar. Vårt att notera är dock att kanalen har specifika förutsättningar med både nyheter på hemsidan och i eter-sändning – och i flera lokala kanaler. I antalet artiklar/inslag räknas nyhetsinslag och nyheter från både eter-sändningar och webbartiklar.

Svenska Dagbladet är den tidning som skrev allra mest om klimatet 2019. Därefter kommer Expressen, följt av Dagens Nyheter och Aftonbladet. Under året som gick skrev Svenska Dagbladet nästan 3 500 artiklar om klimatet. En ökning med 67 procent från året innan.

Därefter kommer Expressen som, med 3 375 artiklar och TV-inslag, mer än fördubblat sin klimatrapportering och därmed hoppat upp från plats sex på förra årets lista. En fortsättning på den uppåtgående utveckling Expressen gjort sedan 2017, då de låg på plats 20 på listan. En förklaring till denna raket-resa är specialsatsningen Expressen Klimat, som

drog igång i samband med FN:s klimattoppmöte i Bonn i november 2017, men också att Expressen TV räknas in från och med i år.

På fjärde plats på listan kommer förra årets listetta, Dagens Nyheter, med 3 354 artiklar. En ökning med nära 1 000 artiklar jämfört med året innan. Vårt att notera är att Dagens Nyheter artiklar är något längre än genomsnittet för medierna på plats ett till tre.

På tio-i-topp-listan återfinns några av de större lokaltidningarna som Göteborgs-Posten, Sydsvenskan och Helsingborgs Dagblad – som alla återigen ökat bevakningen betydligt.

SVT:s nyhetssändningar i eter och nyhetsartiklarna på webben summerar in till en tionde plats. ●

Vilka skrev/sände mest om klimatet?

Placering	Källa	Antal artiklar/ inslag
1	SR Nyheter	4442
2	Svenska Dagbladet	3460
3	Expressen	3375
4	Dagens Nyheter	3354
5	Aftonbladet	3187
6	ETC	3108
7	Göteborgs-Posten	2648
8	Sydsvenskan	2568
9	Helsingborgs Dagblad	2445
10	SVT Nyheter	2259

Klimatet präglar 2019

Klimatdebatten har präglat 2019 och gör också tydliga avtryck i Språktidningens och Språkrådets nyordslista, där flera av orden handlar om klimatsituationen. Ola Karlsson, nyordsredaktör på Språkrådet, lyfter fram Gretaeffekten och klimatnödläge som exempel.

Heta ord

KLIMATNÖDLÄGE

Klimatnödläge är det uttryck som redovisar störst ökning under 2019 och är att betrakta som årets nyord (och raket) i klimatrapporteringen. Uttrycket klimatnödläge går från att användas i endast en (1) artikel under 2018, till att nämnas i drygt 2 600 artiklar under 2019. I slutet av november utnämner Oxford Dictionaries climate emergency (klimatnödläge) till årets ord 2019.

KLIMATKRIS

Värt att notera är också ökningen av artiklar som innehåller ordet klimatkris. Under 2018 stod det omskrivet i drygt 4 000 artiklar, men ökar under 2019 med över 300 procent till över 18 600 artiklar. Ökningen hänger med största sannolikhet ihop med en ökad klimatrapportering i stort men

också ett förändrat språkbruk av svenska medier, som väljer att ersätta ordet "klimatförändring" med "klimatkris".

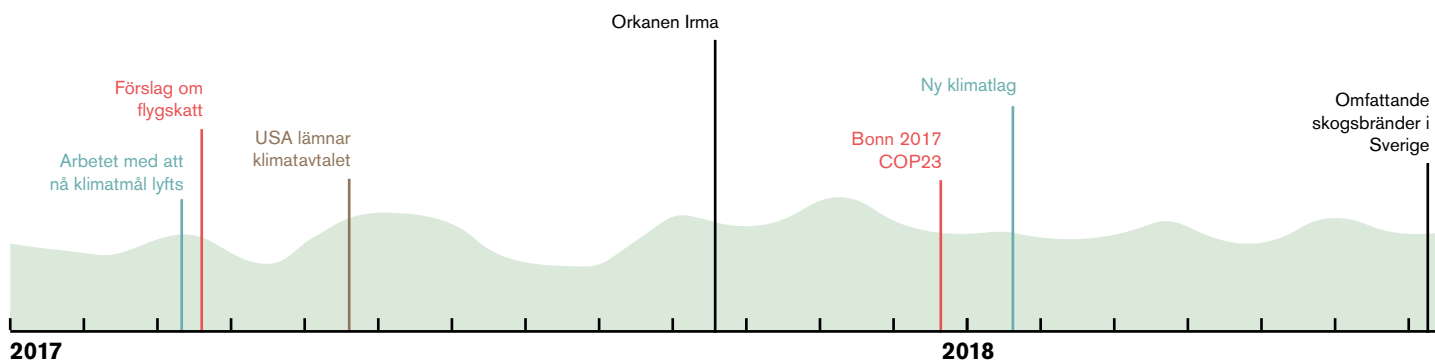
The Guardian har tagit fram riktlinjer för vilka ord som ska användas vid rapportering om klimatet. Istället för klimatförändring eller global uppvärmning rekommenderas ord som klimatkris, klimat kollaps och global upphettning.

SVT:s Kulturnyheterna har pratat med några svenska medier och ställt frågan om det finns några specifika riktlinjer för språket i rapporteringen om klimatet. Både TT, SR Ekot och SVT uppgav att de inte hade några riktlinjer för detta. Samtidigt är alltså klimatnödläge det uttryck som redovisar störst ökning under 2019.

KLIMATRÄTTVISA

Klimaträttvisa är ett av de ord som ökar allra mest i användning under 2019. Från att endast registrerats i 89 artiklar under 2018 så används det i 1 161 artiklar under 2019. Begreppet får ordentlig spridning inför EU-valet i maj, bland annat genom Vänsterpartiet som menar att de är det enda partiet som vill tala om klimaträttvisa och klimatet i förhållande till sociala och ekonomiska sammanhang. Nästa publicitetstopp ser vi i samband med klimattoppmötet i New York i september, då människor och företag över hela världen ansluter sig till kampen för klimaträttvisa i den globala klimatstrejken den 20 september.

Svensk Klimatrapportering 2017–2019

Heta ord

GRETAEFFEKTEN

Greta-effekten – den påverkan för ett mer miljövänligt beteende som klimataktivisterna Greta Thunberg inspirerar till. Uttrycket Greta-effekten, som inte existerade 2018 men som återfinns i 1 890 artiklar under 2019, är en raket under året. Första gången Greta-effekten nämns är i en DN-artikel i april 2019. Vid slutet av året har nyordet Greta-effekten nämnts i närmare 2 000 artiklar.

KLIMATSTREJK & FRIDAYS FOR FUTURE

Greta Thunbergs klimatstrejk växte till en internationell folkrörelse under 2019, vilket resulterat i att både Fridays for future och Klimatstrejk tar sig till toppen över årets hetaste ord. Klimatstrejk nämndes i endast 413 artiklar under 2018, men i drygt 7 300 artiklar under 2019, medan Friday for future ökat från 155 artiklar 2018, till hela 5 580 artiklar under 2019.

KLIMATKOMPENSATION

2018 dubblerades förekomsten av ordet klimatkompensation i redaktionell text till 1 700 artiklar och utsågs till en av årets bubblare. Under 2019 används ordet än mer frekvent och fokus på resor i allmänhet och flygresor i synnerhet, gör att begreppet dyker upp i närmare 4 100 artiklar under året.

AGROFORESTRY

Det redaktionella bruket av ordet agroforestry har ökat med drygt 40 procent under 2019, då det återfinns i 182 artiklar. Dagens Nyheter tar upp vikten av agroforestry på ledarplats i samband med IPCC:s senaste specialrapport. Det industriella jordbruket utarmar jorden och värmer upp planeten konstaterar de. För att vända utvecklingen måste jordbrukare använda teknik som lämnar jorden i ett bättre skick än före odlingen. Det kräver, bland annat, att träd och buskar planteras tillsammans med grödor – så kallad agroforestry.

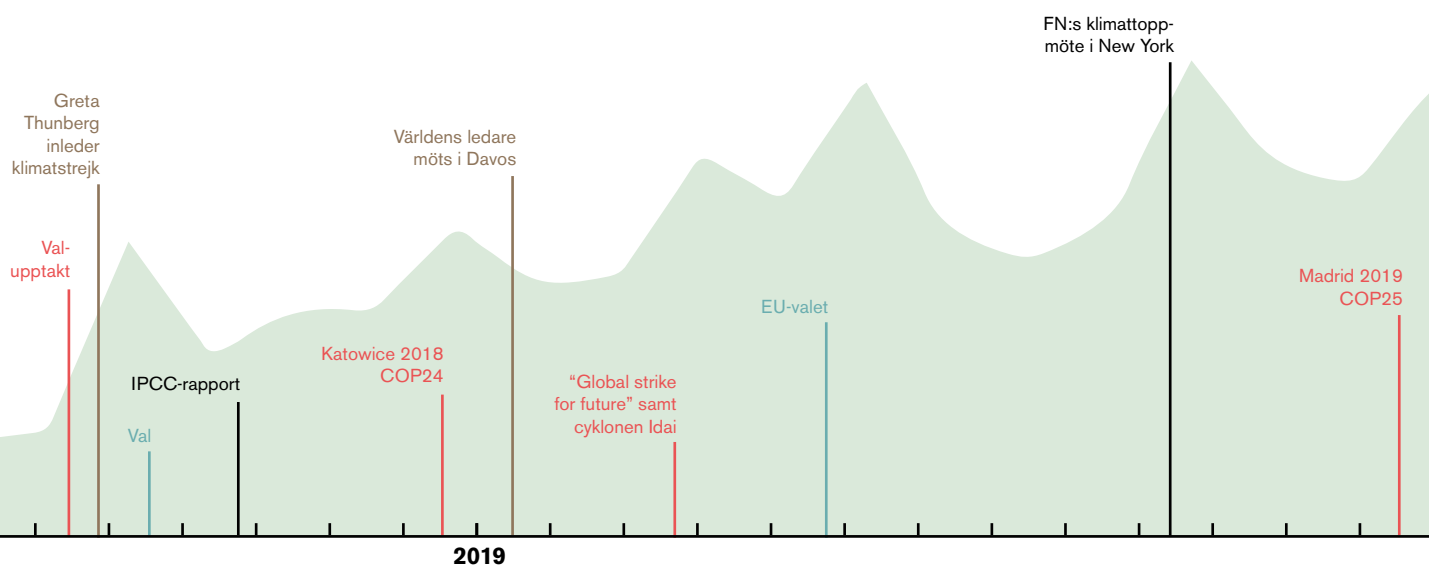
BIOLOGISK MÅNGFALD

Nämns hela 10 880 gånger på redaktionell plats under 2019, vilket är en ökning med 62 procent från 2018. Publicitetstoppen nås i maj med 1 662 artiklar och sammanfaller med internationella dagen för biologisk mångfald.

En miljon växt- och djurarter riskerar att försvinna de kommande decennierna, skriver TT, med hänvisning till en rapport från FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, IPBES. Dagens utrotning av arter har ett klart samband med klimatförändringarna på jorden.

NATURBASERADE LÖSNINGAR

Begreppet naturbaserade lösningar går från att nämnas i enbart fyra artiklar 2018 till 94 under 2019. Majoriteten av artiklarna publiceras i september i samband med FN:s klimattoppmöte för unga. ●

Heta ord – topp 10

Placering	Ord	Antal artiklar 2018	Antal artiklar/inslag 2019	Trend*
1	Klimatkris	4 178	18 656	347 %
2	Vegansk	9 182	12 901	41 %
3	Biologisk mångfald	6 399	10 380	62 %
4	Klimatstrejk	413	7 368	1684 %
5	Klimatneutral	2 207	6 475	193 %
6	Fridays for future	155	5 580	3500 %
7	Klimatkompensation	1 712	4 080	138 %
8	Sittstrejka	621	3 177	412 %
9	Cirkulär ekonomi	2 484	3 051	23 %
10	Klimatnödläge	1	2 634	2633 %

*Jämfört med 2018, notera att etermedia är inkluderat i 2019 års resultat.

FREDAG 29 NOVEMBER 2019

VÄRLDEN

Japan: Ett hot mot alla

WASHINGTON. I New York har nyfyrat FN-ambassadör från Japan uttryckt sitt hot mot alla världens länder. Japan ser uppseendeväckande över ett beslut om klimatförändringar som ett hot mot det internationella samfundet.

Det var i går kväll som FN:s klimatkonferens öppnades i Madrid. En av de första uttalandena kom från den japanska utrikesministern Taro Kono. Han varnade för att klimatförändringarna skulle bli ett hot mot alla världens länder om de inte tas på allvar.

Klimatnödläge utlyst: "En jätteviktig signal"

EU-ambassadörerna i Madrid har utlyst klimatnödläge och kallar det en jätteviktig signal. Detta är den första gången som EU har utlyst klimatnödläge sedan 2009.

EU-ambassadörerna i Madrid har utlyst klimatnödläge och kallar det en jätteviktig signal. Detta är den första gången som EU har utlyst klimatnödläge sedan 2009.

Helsingborgs Dagblad
2019-11-29

Östgöta Correspondenten
Måndag 1 december 2019

INRIKES 21

"Polletten har trillat ner"

KLIMAT. Klimatkonferensen i Madrid har blivit en stor succé för klimataktivisterna. Detta är den första gången som klimatnödläge har utlyts av EU.

Klimatminister Sabina Lovén har uttryckt sin tillfredsställelse över konferensen. Hon säger att det är en jätteviktig signal som visar att världens länder är beredda att ta klimatet på allvar.

Men det finns fortfarande mycket att göra. Lovén säger att klimatkonferensen i Madrid är bara ett första steg mot att nå klimatmålen för 2030.

Östgöta Correspondenten
2019-11-09

Affärspressen fortsatt med på klimattåget

Affärspressen ökade sin rapportering om klimatfrågan redan 2018. Då med 17 procent jämfört med året innan. Men det är under 2019 som klimatrapporteringen verkligen skjutit i höjden – med en ökning på hela 72 procent jämfört med föregående år. Ökningen i affärspress är dock inget avvikande, utan går i linje med ökningen i all publicitet.

Totalt skrevs 4 610 artiklar om klimatet i affärspressen och det är Dagens Industri som står för nära hälften av dessa artiklar, närmare bestämt drygt 2 000. Därtill kommer artiklar i de medier som har separata näringslivssidor och som inte klassas som rena affärsmedier.

Artiklarna om klimatet på näringslivssidorna blir inte bara fler, utan även längre. Under 2018 var en artikel i genomsnitt cirka 550 ord. 2019 är genomsnittet 700 ord per artikel.

Regeringen och Greta Thunberg är bland de tio mest omskrivna aktörerna i näringslivsrubrikerna, dock bara

i knappa 1,5 procent vardera av alla rubriker. Ett vanligt förekommande tema i näringslivsrubrikerna är flyget – både gällande branschens finansiella utmaningar och resenärernas beteende. Flygskam återfinns i en och annan rubrik, framförallt under vintern 2019.

Under våren omskrivs Brexit i olika näringslivsvinklar, men det är också ett visst fokus på båtbranschens nyvakna insikter om att minska sitt klimatavtryck. Under sommaren omskrivs semestervanorna och hur hemestrar, dvs semester i eller i närheten av hemmet, påverkar näringslivet. Återigen är flyget i fokus.

Det rapporteras också om utvecklingen i andra länder, till exempel att våra nordiska grannar flyger mer medan allt fler svenskar ratar flyget. Innovationer belyses också på näringslivssidorna, till exempel att Ikea testar möbeluthyrning till företag i Sverige. Rapporteringen om kärnkraftsfrågan är jämnt fördelad över året. ●

Antal artiklar om klimat i svensk affärsmedia

År	Artiklar	Trend*
2014	877	
2015	1 497	71 %
2016	1 892	26 %
2017	2 282	21 %
2018	2 678	17 %
2019	4 610	72 %

* Jämfört med föregående år.

Vilka skrev mest om klimatet?

Placering	Tidning	Artiklar
1	Dagens Industri	2 132
2	Affärslivgotland	346
3	ATL	277
4	Veckans Affärer	221
5	Affärsliv	200
6	Norrbottnens Affärer	179
7	Dagens Näringsliv	171
8	Uppgång	158
9	E55	129
10	Affärsvärlden	120

Greta Thunberg dominerar

År 2019 utklassar Greta Thunberg alla på listan över personer som syns mest i klimatdebatten. 2018 dominerades listan av politiker och då framför allt partiledarna. Endast en icke-politiker tog sig in på topp-15-listan: klimataktivist Greta Thunberg. Under 2019 tar hon över klimatdebatten helt.

Statsminister Stefan Löfven (S) som toppade listan över vilka som syntes mest i klimatdebatten 2018, får under 2019 se sig passerad och distanserad av Greta Thunberg.

På tredje plats hittar vi Miljö- och klimatminister och vice Statsminister Isabella Lövin (MP) som toppade listan 2017 och på fjärde plats oppositionsledaren Ulf Kristersson (M). Miljöpartiets språkrör Per Bolund (MP) har ökat sin närvaro i klimatdebatten under 2019 och klättrar från plats 18 till plats fem.

Nyamko Sabuni är den enda partiledaren som hamnar utanför topp tio. Men trots att hon tillträdde som partiledare så sent som i juli 2019, har hon tagit en tydlig position i klimatdebatten och placerar sig på plats 12, bland annat före sin företrädare Jan Björklund, som vi hittar på plats 15.

Listan består av idel politiker fram till plats 17, där vi hittar nästa icke-politiker efter Greta Thunberg, Svante Axelsson, Nationell samordnare för Fossilfritt Sverige. Han följs av Johanna Sandahl, Ordförande för Svenska Naturskyddsföreningen på plats 18.

Årets raket är precis som förra året Greta Thunberg, som blivit hela världens miljöprofil sedan hon inledde sin klimatstrejk utanför riksdagen i augusti 2018. Greta Thunberg skapar också mycket engagemang i sociala medier. Webbaserade artiklar om Greta delas och kommenteras flitigt på Facebook och Twitter. Av de tio artiklar om klimatet som delats och kommenterats mest under 2019, handlar sju stycken om Greta Thunberg. ●

De syntes mest i klimatfrågan 2019

Placering*	Namn	Företag/organisation/politiker/aktivist	Antal artiklar/inslag
1 (11)	Greta Thunberg	Miljöaktivist	18 991
2 (1)	Stefan Löfven	Statsminister (S)	6 120
3 (2)	Isabella Lövin	Miljö- och klimatminister samt vice statsminister (MP)	5 230
4 (3)	Ulf Kristersson	Partiledare (M)	2 320
5 (18)	Per Bolund	Språkrör, finansmarknads- och konsumentminister (MP)	1 887
6 (4)	Annie Lööf	Partiledare (C)	1 681
7 (12)	Magdalena Andersson	Finansminister (S)	1 631
8 (8)	Jonas Sjöstedt	Partiledare (V)	1 352
9 (9)	Ebba Busch Thor	Partiledare (KD)	1 277
10 (6)	Jimmie Åkesson	Partiledare (SD)	1 252
11 (44)	Peter Eriksson	Bistandsminister (MP)	1 094
12 (NY)	Nyamko Sabuni	Partiledare (L)	1 041
13 (17)	Alice Bah Kuhnke	EU-parlamentariker (MP)	1 025
14 (15)	Margot Wallström	Fd Utrikesminister (S)	997
15 (7)	Jan Björklund	Fd Partiledare (L)	995

*Förra årets placering inom parentes.

”Ni kommer till oss unga och söker hopp. Hur vågar ni? Människor lider, människor dör. Vi är i början av en massutrotning. Och allt ni talar om är pengar och sagor om evig ekonomisk tillväxt.

[...] Hur vågar ni hävda att det här går att lösa med tekniska framsteg. Ni sviker oss, men de unga har börjat se igenom ert svek. Vi kommer aldrig att förlåta er”

Greta Thunberg, klimatmötet i Madrid

Sydsvenskan
2019-09-27

”Mitt namn är Greta Thunberg. Jag har inte kommit för att ge er ett förberett anförande under detta förhör. Jag bifogar i stället mitt vittnesmål. Det är IPCC:s 'Special Report on Global Warming of 1.5°C [SR1.5]' som släpptes den 8 oktober 2018. Jag lämnar in denna rapport som mitt vittnesmål eftersom jag inte vill att ni ska lyssna på mig. Jag vill att ni ska lyssna på forskarna. Och jag vill att ni ska förena er bakom forskningen. Och sedan vill jag att ni agerar!”

Greta Thunberg, vittnar inför USA:s kongress den 19 september

Dagens industri
2018-02-05

De syntes mest i klimatfrågan 2019

Placering	Namn	Företag/organisation/politiker	Artiklar
1 (11)	Greta Thunberg	Miljöaktivist	18 991
2 (1)	Stefan Löfven	Statsminister (S)	6 120
3 (2)	Isabella Lövin	Miljö- och klimatminister samt vice statsminister (MP)	5 230
4 (3)	Ulf Kristersson	Partiledare (M)	2 320
5 (18)	Per Bolund	Språkrör, finansmarknads- och konsumentminister (MP)	1 887
6 (4)	Annie Lööf	Partiledare (C)	1 681
7 (12)	Magdalena Andersson	Finansminister (S)	1 631
8 (8)	Jonas Sjöstedt	Partiledare (V)	1 352
9 (9)	Ebba Busch Thor	Partiledare (KD)	1 277
10 (6)	Jimmie Åkesson	Partiledare (SD)	1 252
11 (44)	Peter Eriksson	Bistandsminister (MP)	1 094
12 (NY)	Nyamko Sabuni	Partiledare (L)	1 041
13(17)	Alice Bah Kuhnke	EU-parlamentariker (MP)	1 025
14 (15)	Margot Wallström	Fd Utrikesminister (S)	997
15 (7)	Jan Björklund	Fd Partiledare (L)	995
16 (NY)	Anders Ygeman	Energiminister (S)	933
17 (23)	Svante Axelsson	Nationell samordnare Fossilfritt Sverige	867
18 (25)	Johanna Sandahl	Ordförande Naturskyddsföreningen	814
19 (28)	Ann Linde	Utrikesminister (S)	683
20 (20)	Johan Rockström	Chef Potsdam Institute for Climate Impact	682
21 (5)	Gustav Fridolin	Fd Språkrör (MP)	663
22 (26)	Mattias Goldmann	Hållbarhetschef Sweco	574
23 (52)	Johan Kuylenskierna	Klimatpolitiska rådet	488
24 (NY)	Amanda Lind	Kultur-, demokrati och idrottsminister (MP)	450
25 (NY)	Jennie Nilsson	Landsbygdsminister (S)	442
26 (38)	Maria Wetterstrand	Grön samhällsdebattör	383
27 (16)	Mikael Damberg	Inrikesminister (S)	374
28 (NY)	Anna Hallberg	Utrikeshandelsminister (S)	344
29 (19)	Morgan Johansson	Justitieminister (S)	336
30 (34)	Johan Ehrenberg	VD på ETC/Egen el	305
31 (31)	Håkan Wirtén	Generalsekreterare WWF	290
32 (24)	Rickard Nordin	Klimat- och energipolitisk talesperson (C)	282
33 (50)	Matilda Ernrans	Minister för högre utbildning och forskning (S)	275
34 (40)	Lorentz Tovatt	Klimatpolitisk talesperson (MP)	263
35 (10)	Karolina Skog	Fd Miljöminister (MP)	250
36 (126)	Maria Schultz	Internationell chef Vi-skogen och We Effect 2019	232
37 (NY)	Jessica Rosencrantz	Miljöpolitisk talesperson (M)	228
38 (22)	Peter Hultqvist	Försvarsminister (S)	207
39 (77)	Göran Finnveden	Professor i miljöstrategisk analys och vicerektor för hållbar utveckling på KTH	204
40 (37)	Katarina Luhr	Miljöborgarråd Stockholm (MP)	195

* Jämfört med 2018.

De skrev/sände mest om klimatet 2019

Placering	Källa	Antal artiklar/inslag
1	SR Nyheter	4442
2	Svenska Dagbladet	3460
3	Expressen	3375
4	Dagens Nyheter	3354
5	Aftonbladet	3187
6	ETC	3108
7	Göteborgs-Posten	2648
8	Sydsvenskan	2568
9	Helsingborgs Dagblad	2445
10	SVT Nyheter	2259
11	Upsala Nya Tidning	2246
12	Dagens Industri	2132
13	Folkbladet	2089
14	Östgöta Correspondenten	1964
15	Borås Tidning	1948
16	Bohusläningen	1929
17	Södermanlands Nyheter	1891
18	Katrineholms-Kuriren	1877
19	Eskilstuna-Kuriren	1868
20	Hallandsposten	1859
21	Barometern	1842
22	Norrköpings Tidningar	1814
23	Sydöstran	1725
24	Hallands Nyheter	1682
25	Västerbottens-Kuriren	1630
26	Norrbottnens-Kuriren	1620
27	Blekinge Läns Tidning	1611
28	Motala & Vadstena Tidning	1580
29	Kristianstadsbladet	1567
30	TTELA	1537
31	Vimmerby Tidning	1510
32	Piteå-Tidningen	1506
33	Smålandsposten	1503
34	Ystads Allehanda	1490
35	Norrländska Socialdemokraten	1446
36	Västerviks-Tidningen	1441
37	Enköpings-Posten	1437
38	Helagotland	1431
39	GT	1244
40	Tidningen Syre	1234

Om rapporten

För sjätte året har Retriever på uppdrag av Vi-skogen undersökt hur svenska medier rapporterar om klimatfrågan.

Analysmetod och källunderlag

Årets rapport baseras på drygt 150 000 artiklar och inslag i svensk redaktionell media som omfattar tryckt media, webb, samt etermedia under tidsperioden 1 januari– 31 december 2019. Totalt omfattar analysen 585 printkällor, 975 webbkällor och 80 etermediakällor.

Följande sökord ligger till grund för analysen

Klimat i samband med ord som förändring, mål, utsläpp, koldioxid, uppvärmning, påverkan, innovation, forskning, avtal, förhandling, rapport, panel, toppmöte, finansiering, smart, investering, anpassning, kompensation, kris, strejk, flykting, problem, försämring, avtryck, omställning, utmaning, neutral, skuld, hot. Därutöver används kompletterande ord som växthuseffekt, global uppvärmning, ekosystem och hållbar utveckling. Tillkommer gör också de ord som anges under avsnittet "Heta ord".*

Största nyhetshändelser

Retriever mäter varje år tillsammans med TT årets mest omskrivna nyhetshändelser i media. Listan bygger på de nyhetshändelser som TT identifierat som viktigast under året.

Mest omtalade personer

Personernas namn i samband med klimatrelaterade ord har använts för att få fram relevanta artiklar.

OBS! I årets rapport har vissa justeringar gjorts i sökningarna jämfört med tidigare år, då etermedia nu också ingår i underlaget. All statistik i denna rapport bygger på det uppdaterade källunderlaget om inget annat anges.

Om Vi-skogen: Vi-skogen är en svensk biståndsorganisation som bekämpar fattigdom och klimatförändringar genom att plantera träd och utbilda lokala bondeorganisationer i hållbart jordbruk, jämställdhet och ekonomi i Kenya, Rwanda, Uganda och Tanzania. Grunden för Vi-skogens arbete är agroforestry - att plantera träd och grödor tillsammans. Det ger ökad tillgång till mat, större inkomster och skydd mot klimatförändringarnas negativa effekter, samtidigt som agroforestry binder koldioxid och bidrar till ökad biologisk mångfald.

Om Retriever: Medieanalysföretaget Retriever är ledande i Norden inom mediebevakning, medieanalys och företagsinformation. Retriever bevakar och analyserar information i sociala medier, webb, tidningar, magasin, poddar, radio och tv. Retriever ägs av TT Nyhetsbyrån, norska nyhetsbyrån NTB samt finska nyhetsbyrån STT.

**För att få med alla ändelser på respektive sökord har trunkeringar använts. Exempelvis betyder klimatavtal att alla artiklar som innehåller klimatavtal, klimatavtalens, klimatavtalets osv har tagits med i analysunderlaget.*

Redaktör: Malin von Strauss/Vi-skogen, malin.von.strauss@viskogen.se, +46 (0) 72 070 52 86

Medieanalytiker: Helen Widmark och Jessica Wallin/Retriever, helen.widmark@retriever.se

Formgivning: Torino **Tryck:** Botkyrka offset

VI-SKOGEN

Vi-skogen är en svensk biståndsorganisation som genom trädplantering och stöd till bönder och bondeorganisationer arbetar med att bekämpa fattigdom och förbättra klimatet. Sedan starten 1983 har organisationen bidragit till att plantera över 134 miljoner träd i Kenya, Uganda, Rwanda och Tanzania.

www.viskogen.se